

**Fransız Hükümeti ile gemi satın alınmasına dair yapılan Anlaşmanın tasdi-
kı hakkında kanun**

(Resmî Gazete ile neşir ve ilâm : 22 . IX . 1943 - Sayı : 5514)

No.
4491

Kabul tarihi
15 . IX . 1943

BİRİNCİ MADDE — Fransa Hükümeti ile gemi satın alınmasına dair yapılan ve 27 ağustos 1943 tarihinde tekemmül eden bağlı Anlaşma tasdik edilmiştir.

İKİNCİ MADDE — 1943 malî yılı Muvazenei Umumiye kanununa bağlı (A) işaretli cetvelin Münakalât vekâleti kısmında (Satın alınacak gemilerin mubayaa bedel ve masrafları) adıyla açılan 683/A faslına 5 800 000 lira fevkalâde tahsisat konulmuştur.

ÜÇÜNCÜ MADDE — 1943 malî yılı Muvazenei Umumiye kanununa bağlı (R) cetvelinin Münakalât vekâleti kısmına ilişik cetvelde yazılı formül ilâve edilmiştir.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Bu kanun neşri tarihinden mer'idir.

BEŞİNCİ MADDE — Bu kanunun hükümlerinin icrasına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

16 Eylül 1943

MUKAVELENAME

Hariciye vekili Numan Menemencioglu tarafından temsil olunan Türkiye Hükümeti ile, Büyük Elçi Mösyö Gaston Bergery tarafından temsil olunan Fransa Hükümeti arasında aşağıdaki hususlar kararlaştırılmıştır:

1. Fransız Hükümeti aşağıda tâyin olunan şartlar dahilinde, hâlen Türk limanlarında almış olan aşağıdaki gemileri satmaktadır:

Adour, Djebel Sannin, Vaillante, Avocette, Jean Mic, Massalia, Cid, Marsellias 3, Marius, Chambon, Cyrus.

2. Satış beybilvefa suretiyle yapılmıştır. Fransa Hükümeti gemileri tekrar satın alma hakkını, Müttefik Devletlerle Mihver Devletleri arasında Avrupa'da muhasematın sona ermesinden veya bir mütareke aktinden itibaren altı ay zarfında, sadece bir talebde bulunmakla kullanabilecektir. Gemi bedellerinin iadesi ve gemilerin geri verilmesi tekrar satın alma talebinden itibaren 6 aylık bir müddet zarfında vâki olacaktır.

Gemilerin tekrar satın alınma bedeli satış bedelinin aynı olacak ve aynı akça ile ifade olunacaktır. Ferağ bedelleri ile gemilerin bakım ve tamirlerine müteallik hükümleri tesbit eden teknik ve malî anlaşmalar Vişi'de salâhiyetli nezaretler mümessilleriyle Fransa'daki Türkiye Büyük Elçiliğinin muraflı bir heyeti arasında tanzim olunacaktır.

3. Gemilerin, içlerindeki askerî malzemenin tahliyesi ve ticari hale ifrağı ve iâh... gibi, Türk bayrağı altına geçmelerinden mütevellit tedbirler, bunların icabettireceği masraflar mükellefiyetine katlanacak olan Türk Hükümetince alınacaktır. Bilhassa (gerek satış münasebetiyle gerek daha önceden) gemilerden çıkarılan silâh ve mühimmat Türk ve Fransız Hükümetlerinin nezareti altında

olarak tâyin olunacak bir mahalle konarak depo edilecektir.

4. Gemilerin ferağ bedellerine tekabül eden meblâğlar serbestçe kullanılabilir İsviçre Fransı olarak İsviçre Millî bankasında Fransa bankası hesabına yatırılacaktır.

5. «Elan» avizosu satış dışında bırakılmıştır

6. Türk Hükümeti Türkiye'de göz altına alınmış bulunan ve kara yolu ile memleketlerine iade edilecek olan denizeci veya havaçı Fransız mürettebatının hepsini tahliye edecektir. Her ne kadar beynelmîlî hukuk kaidelerinin tatbikatının muhik gösterdiği bu tahliye prensip itibarıyla gemilerin satışından tamamiyle ayrı bir muamele teşkil etmekte ise de mevzu bahis tahliye ile işbu mukavelenin tatbik mevkiine konması arasında fiili bir beraberlik gözetilecektir.

Mürettebatın tahliyesi mukavelenin tatbik mevkiine konduğu gün emrolunacaktır. İsparta'da gözaltı edilen mürettebat bundan evvel gemilerine iltihak edecek ve tayfalar trenle binmek üzere doğrudan dolruya gemilerinden çıkarılacaklardır

Türk Hükümeti serbest bırakılan mürettebatın Bulgar hududuna kadar hususi trenle naklini temin edecek, kumanyasının tedariki ve kumanya ile mürettebatın bağajlarının ve şahsi malzemenin ve Fransız Devletine ait ihtiyat erzakın huduttan çıkmasına müteallik gümrük muameleleri hususunda her türlü kolaylığı gösterecektir.

Türk Hükümeti ülkeleri üzerinden avdet seyahatleri yapılacak Devletlerden müsaadeleri ve Bulgar hududundan Fransız hududuna kadar gereken nakil vasıtalarını istihsal ve temin eyliyecek ve bu nakliyatın Fransız hududuna kadar hususi bir trenle yapılmasını temine çalışacaktır.

7. Fransız Hükümeti tarafından mütareke muahedesi imza edilmiş olduğundan işbu anlaşmanın heyeti unumiyesi için Alman ve İtalyan Hükümetlerinin muvafakatlerinin istihsalı icabeder. Bu muvafakatlerin istihsalı Türk Hükümetine aittir.

8. — İşbu mukavele:

- Yukarıda ikinci fıkrada derpiş edilen teknik ve malî Anlaşmaların imzası;
- Altıncı fıkrada derpiş edilen üçüncü Devletlerle nakliyat Anlaşmalarının gerçekleştirilmesi;
- Yedinci fıkrada istihdaf edilen Devletlerin muvafakati şartlarına muallâk olarak akdedilmiştir.

Ankara : 26 Mayıs 1943

N. Menemencioğlu G. Bergery

CETVEL

Formül : Gemilerin mübayaası ve tesellümü için teşkil olunacak komisyon ve heyetlerin harcırah ve masraflarıyla bu işlerde çalıştıracak mütehassısların ücret, yevmiye ve harcırahları ve gemilerin gönderilecek limanlara kadar yapılacak bilûmum masraflarıyla stok ve demirbaş bedelleri ve rûsum ve harçları dahildir.

Cumhuriyet Reisliğine yazılan tezkerenin tarih ve numarası	:	16 . IX . 1943 ve 1/142
Bu kanunun neşir ve ilânının Başvekilliğe bildirildiğine dair Cumhuriyet Reisliğinden gelen tezkerenin tarih ve numarası	:	16 . IX . 1943 ve 1/899
Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cilt ve sayfa numaraları	Cilt Sayfa	5 14,18,19,20,24:27